

„WET CONTRA GENADE ?“
Zijn wet en genade tegenstrijdig?

Gerard J. Wijtsma

"WET CONTRA GENADE?"
Zijn wet en genade tegenstrijdig?

Gerard J. Wijtsma

20-05-1995

Bewerkt 16-02-2009

Inleiding:

Het 'sola gratia'¹ van Maarten Luther is bij vele christenen ingeslepen als een soort toegangscode tot de hemel. De slogan 'Alleen door genade' is echter niet meer en niet minder dan een reactie van Luther op de kerkelijke werkheiligheid uit zijn Roomse achtergrond. Het woord 'alleen' is een overdrijving, die gebruikt wordt om het schijnbaar 'tegegengestelde' te overtroeven. Het woord 'alleen' of 'één' is alleen van toepassing op de Allerhoogste. Hij is ehad, Hij is één. Er is geen god als Hij. Hier op aarde is het leven vol van tegengestelde krachten. En dan gaat het niet alleen om termen van goed en kwaad. Muziek bijvoorbeeld bestaat immers bij de gratie van tegenstellingen: hoog en laag, luid en zacht, snel en langzaam. In discussies met gelovigen die menen dat de wet is afgeschaft wordt regelmatig het schijnbare contrast tussen wet en genade benadrukt. In dit artikel wil ik hier verder op in gaan en juist het belang van wet en genade als elkaar aanvullend aantonen.

¹ **Sola gratia** (betekenis: alleen door genade) is één van de Vijf sola's die een samenvattend uitgangspunt vormt van het protestantisme tijdens de Reformatie: Sola Scriptura; Solus Christus; Sola Gratia; Sola Fide en Soli Deo Gloria.

Tegengestelde krachten

Aan de hand van enkele voorbeelden wil ik de noodzaak van tegengestelde krachten benadrukken.

A. Door tegengestelde krachten blijft de maan rond de aarde draaien.

- a. De aantrekkingskracht trekt maan en aarde naar elkaar toe.
- b. De middelpuntvliedende kracht, die ontstaat door de ronddraaiende beweging van de maan rond de aarde laat de maan van de aarde wegvliegen.

Wanneer de aantrekkingskracht zou wegvallen, dan zou de maan de ruimte in scheuren. En wanneer de maan zou stoppen met draaien, waardoor de middelpuntvliedende kracht weg zou vallen, dan zou deze te pletter slaan op de aarde. En zo zien we dat juist de balans tussen deze twee krachten er voor zorgt dat het geheel stabiel is.

B. Dit principe van tegengestelde krachten die elkaar in balans houden is met vele voorbeelden uit te breiden. Door tegengestelde krachten wordt een kind opgevoed tot volwassenheid.

- a. Een liefdevolle, bemoedigende, koesterende houding van de ouders staat tegenover:
- b. een duidelijke, structurerende, opvoedende en zo nodig tuchtigende houding.

Kan een ouder onvoldoende koestering en bescherming bieden, dan verwijdert het kind zich van de ouder en kan er ook geen sprake zijn van opvoeden.

Biedt een ouder daarentegen onvoldoende duidelijkheid en structuur, dan zal het kind omkomen in z'n eigen chaos.

C. Door tegengestelde krachten staan de bloemen in het veld zo mooi te bloeien. De plantencel zuigt d.m.v. osmose² water op, maar dit kan niet ongelimiteerd doorgaan, want de celwand heeft een bepaalde stevigheid. Dus de celwand drukt naar binnen en de

² **Osmose** is een proces op basis van diffusie waarbij een vloeistof, waarin stoffen zijn opgelost, door een zogenaamd halfdoorlatend membraan stroomt, dat wel de vloeistof doorlaat maar niet de opgeloste stoffen.

vloeistof in de cel staat onder druk en drukt naar buiten. Hierdoor ontstaat de turgor³, de celspanning, die ervoor zorgt dat planten er mooi stevig bijstaan. Ook hier ontdekken we weer het principe van: **Tegengestelde krachten zorgen voor evenwicht!**

Zonder tegengestelde krachten ontstaat er chaos. God zelf heeft met deze tegengestelde krachten orde en structuur geschapen, waardoor de aarde één harmonisch geheel is geworden.

Wet en genade

Veel mensen zetten wet en genade tegenover elkaar. In de trant van goed en kwaad. Er zijn gelovigen die zo ver gaan dat de wet slecht is en genade goed. We hebben het dan nog niet eens over de suggestieve vertaling wet voor Torah.

Wanneer men genade als goed beschouwt en wet als kwaad, dan begint er van binnen bij me toch wel echt iets te steigeren. Of wanneer men de wet plakt aan het Oude Testament⁴ en de genade aan het Nieuwe Testament dan moet ik toch wel even slikken. Weet u dat het woord 'genadig' in het Oude Testament meer dan 20x zo vaak voorkomt dan in het NT? God was genadig in het OT en Hij is genadig in het NT. Zijn wet gold in het OT en geldt in het NT! Hij verandert niet. Zijn plannen falen niet. Hij is eeuwig en onveranderlijk. Wij hebben een genadige God. Israël had en heeft een genadige God. Genade is een eigenschap van God. Een eigenschap die ook wij met de schepping meegekregen hebben.

Het woord 'genadig' komt 20 maal zo vaak voor in het Oude Testament dan in het Nieuwe testament.

Genade is ook een eigenschap die langzamerhand verdwijnt naarmate mensen zich verder van God verwijderen. En Nederland verwijderd zich steeds verder van zijn Schepper met als gevolg dat de genade afneemt: ongeboren baby's worden bij duizenden keurig netjes overigens, maar genadeloos afgeslacht. Het derde rijk van Hitler was een genadeloze bende, een replica van het rijk van satan, een replica van het rijk van de mensmoorder. Maar onze Heer is een genadig God.! In Psalm 103:8 lezen we: *"Barmhartig en genadig is de HERE"* En in Psalm 11 : 4 en 145 :8 *"Genadig is de HERE en rechtvaardig."* De profeet Joël onderstreept dit nog eens in Hoofdstuk 2 :13 *"Want genadig en barmhartig is Hij."* En ook de profeet Jona is hierover duidelijk in Hoofdstuk 4 : 2 *"Ik wist dat Gij een genadig en barmhartig God zijt"*. Voor de oud-testamentische mens stond God be-

Genade is ook een eigenschap die langzamerhand verdwijnt naarmate mensen zich verder van God verwijderen. En Nederland verwijderd zich steeds verder van zijn Schepper met als gevolg dat de genade afneemt: ongeboren baby's worden bij duizenden keurig netjes overigens, maar genadeloos afgeslacht. Het derde rijk van Hitler was een genadeloze bende, een replica van het rijk van satan, een replica van het rijk van de mensmoorder. Maar onze Heer is een genadig God.! In Psalm 103:8 lezen we: *"Barmhartig en genadig is de HERE"* En in Psalm 11 : 4 en 145 :8 *"Genadig is de HERE en rechtvaardig."* De profeet Joël onderstreept dit nog eens in Hoofdstuk 2 :13 *"Want genadig en barmhartig is Hij."* En ook de profeet Jona is hierover duidelijk in Hoofdstuk 4 : 2 *"Ik wist dat Gij een genadig en barmhartig God zijt"*. Voor de oud-testamentische mens stond God be-

³ **Turgor** is de druk van de celinhoud op de celwand (van planten, schimmels of bacteriën).

⁴ **Oude Testament:** Voor de lezer gebruik ik het woord Oude Testament, weten dat hier vragen over te stellen zijn.

**Voor de oud-
testamentische mens
stond God bekend om
zijn genade!**

kend om zijn genade! Laat u toch niets wijsmaken!
Hoe kan een God die genadig is, een wet geven die
in strijd is met zijn genade?

Of is zijn wet helemaal niet in strijd met de genade?
Onze God heeft toch geen Januskop, zoals de oude

Romeinse God Janus, waar onze maand januari naar genoemd is? Mijn Bijbel leert me dat God één is, dat Hij onveranderlijk is, dat zijn woord de Waarheid is. Hoe kan Hij genadig zijn en een genadeloze wet creëren? En is onze God zo labiel dat Hij een wet creëert die Hij 1500 jaar later weer afschaft? Dat is toch ten enen male onmogelijk! En hoe is het mogelijk dat deze, volgens Psalm 19:8, volmaakte wet toch vervangen moet worden?

Het Hebreeuwse woord voor genade is 'chen' het stamt van het werkwoord 'chanan' en dat betekent 'zich buigen' of 'zich neigen', vooral van een meerdere naar een mindere.

Het heeft dus te maken met genegenheid, gunst en genade. Steeds weer neigt de HERE zich naar de mens, steeds weer gaat Hij als het ware door de knieën om ons op te zoeken. In Exodus 2 : 23-25 lees ik: *"In die tijd stierf de koning van Egypte, en de Israëlieten zuchtten nog steeds onder de slavernij en schreeuwden het uit, zodat hun hulpgeroep over de slavernij omhoog steeg tot God. En God hoorde hun klacht en God gedacht aan zijn verbond met Abraham, Isaäk en Jacob. Zo zag God de Israëlieten aan en God had bemoediging met hen."* Wat gebeurt hier? Ik zie hier een genadig God, die zich neigt naar zijn volk. En in zijn genade geeft Hij zijn volk een Koninklijke wet: de Grondwet voor het Koninkrijk van God. Wanneer genade en wet creaties zijn van dezelfde Geest, dan zal die wet ook genade moeten bevatten.

Psalm 19:8
De wet van de HEER
is volmaakt:
levenskracht voor de
mens.

Genade in de Wet

We onderzoeken de Tien Woorden op genadeaspecten.

1^e Woord:

'Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd.
[Ex.20:2]

Aan het eerste woord zien we al dat het geen tien geboden zijn maar tien stellingen, tien woorden, tien onderwijzingen. In het eerste woord klinkt de joodse geloofsbelijdenis uit Deuteronomium 6:4 *"Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige!"* *Sj'ma Jisraël, Adonai Elohenoe, Adonai echad.* *"Er is maar één God en dat is JHWH! Dat is ul-*

tieme genade. We worden niet heen en weer geslingerd door een heel pantheon⁵ aan goden. Er is maar één god en hij geeft in zijn liefde de mens zijn onderwijs ten leven.

2e Woord:

“Vereer naast mij geen andere goden. 4 Maak geen godenbeelden, geen enkele afbeelding van iets dat in de hemel hier boven is of van iets beneden op de aarde of in het water onder de aarde. 5 Kniel voor zulke beelden niet neer, vereer ze niet, want ik, de HEER, uw God, duld geen andere goden naast mij. Voor de schuld van de ouders laat ik de kinderen boeten, en ook het derde geslacht en het vierde, wanneer ze mij haten; 6 maar als ze mij liefhebben en doen wat ik gebied, bewijs ik hun mijn liefde tot in het duizendste geslacht.”.[Ex.20:4-7]

Waarom wil de HERE niet dat er andere goden vereerd worden? Waarom is Hij, om met woorden uit onze tijd te spreken, zo onverdraagzaam? Paulus geeft ons de sleutel: Hij stelt in 1 Cor. 10 : 20 *“Wat wil ik hiermede dan zeggen? Dat een afgodenoffer iets is, of dat een afgod iets is? Integendeel dat hun offeren een offeren is aan boze geesten en niet aan God en ik wil niet dat gij in gemeenschap komt met de boze geesten”.*

Boeddhabeelden en Mariabeelden zijn niets, maar wanneer we tot ze bidden, bidden we

tot boze geesten zegt mijn Bijbel. De Bijbel is zo duidelijk! En de HERE heeft ons lief en wil ons niet verspelen aan zijn tegenstander, de mensenmoorder van de beginne. Is dat geen genade?

Waar gaat het om in het tweede deel van het tweede woord? Mensen hebben de neiging om God, om dat wat ze niet kunnen bezitten, wel te willen bezitten. Ze nemen een aspect van God, vormen dat tot een voorwerp, tot een beeld dat ze kunnen gebruiken voor hun doelstellingen. Steeds weer probeert de mens God als het ware in een kooitje te stoppen, zodat hij er over kan beschikken. Maar God laat zich niet gebruiken, nee. Hij wil ons gebruiken, dat is de goede verhouding.

⁵ Pantheon betekent 'gewijd aan alle goden'.

Wanneer we het beeld van de Artemis van Efeze bekijken zien we dat de mens een God nodig had om grip te krijgen op de vruchtbaarheid. De mens nam één goddelijk aspect en vormde zich een beeld. Ieder beeld dat we maken van God zal Hem te kort doen. God is Geest en dus niet uit te beelden. Ieder beeld scheidt verwarring en God is genadig en wil ons de teleurstelling besparen.

3e Woord:

“ Misbruik de naam van de HEER, uw God, niet, want wie zijn naam misbruikt laat hij niet vrijuit gaan.” [Ex.20:7]

Letterlijk staat hier: ‘Je draagt niet de naam van JHWH je Elohim voor de schijn’. Wij willen God gebruiken maar God wil mensen gebruiken. God kan de mens gebruiken, omdat Hij weet hoe de mens functioneert en waar hij voor geschapen is. God zal de mens in zijn waarde laten. De mens kan niet over God beschikken, omdat hij God niet beheerst. We mogen onszelf dus wel verbinden met de HERE, maar dan moet er een volkomen overgave zijn, anders zouden we Gods’ naam voor de schijn dragen. Een mens en een kerk die Gods’ naam draagt, maar niet met Hem leeft, maakt zichzelf belachelijk en daarmee zijn God. Onze genadige God wil dit voorkomen met zijn Woord.

4^e Woord:

“8 Houd de sabbat in ere, het is een heilige dag. 9 Zes dagen lang kunt u werken en al uw arbeid verrichten, 10 maar de zevende dag is een rustdag, die gewijd is aan de HEER, uw God; dan mag u niet werken. Dat geldt voor u, voor uw zonen en dochters, voor uw slaven en slavinnen, voor uw vee, en ook voor vreemdelingen die bij u in de stad wonen. 11 Want in zes dagen heeft de HEER de hemel en de aarde gemaakt, en de zee met alles wat er leeft, en op de zevende dag rustte hij. Daarom heeft de HEER de sabbat gezegend en heilig verklaard.” [Ex.20:8-11]

Kijk dat is pas genade!

- a. God is geen slavendrijver. Hij is geen onderdrukker. Hij geeft de mens met zijn vee en de vreemdeling die zich bij hem aansluit rust.
- b. Hij zorgt ervoor dat de mens eens in de zeven dagen stilstaat bij zijn Schepper en Verlosser, zodat hij zich niet zal laten verleiden om satan te gaan volgen.
- c. Het is een sabbat van de HERE! Niet een sabbat van Israël! Israël heeft deze dag niet bedacht en verordend. De sabbat is een sabbat van de HERE ten gunste van Israël en ten gunste van de mens in zijn algemeenheid.

5^e Woord:

“ 12 Toon eerbied voor uw vader en uw moeder. Dan wordt u gezegend met een lang leven in het land dat de HEER, uw God, u geven zal.”.

Wat gebeurt er wanneer we dit niet meer doen? Dan leren uw kinderen ook geen eerbied voor u op te brengen en hun kinderen al evenmin. Waarin ligt de zegen van ouders? Is dat niet in de blijdschap die ze ervaren in het zien van hun opgroeiende kinderen en kleinkinderen die in onderlinge liefde elkaar opbouwen en versterken. De Torah van de Aanwezige is zo genadevol en goed.

6^e Woord:

“ 13 Pleeg geen moord.” [Ex.20:8]

Hoe moet ik dit anders verklaren, dan met genade? Mijn woorden kunnen hier niets aan toevoegen.

7^e Woord:

“ 14 Pleeg geen overspel.” [Ex.20:14]

De Geest achter dit gebod is een geest van genade, een geest van liefde. Wanneer je wel overspel pleegt veroorzaak je zo onnoemlijk veel pijn. Overspel wordt bijbels gezien op het zelfde niveau geplaatst als afgoderij, dit toont de afschuw die de Allerhoogste hierover heeft. Onze genadige God wil dat we in onze relaties genadig zijn en onze partners niet ontrouw worden. Doen we dit wel, dan vallen onze gezinnen uiteen en krijgen we waar ons land nu al flink mee te kampen heeft. Overvolle internaten, overvolle heropvoedinginstituten. Jeugd waar we geen raad mee weten en vereenzaamde bejaarden. Is het geen genade dat Adonai ons met het 7^e Woord gaf?.

8^e Woord:

“ 15 Steel niet.” [Ex.20:15]

Letterlijk staat er: “Je steelt niet”. Zo van: Wanneer je bij Mij hoort leef je uit genade en ben je genadig, dan steel je niet.

9^e Woord:

“16 Leg over een ander geen vals getuigenis af.”[Ex.20:16]

Wat hebben leugen en genade met elkaar te maken? Niets toch, en daarom lieg je niet.

10^e Woord:

“Zet uw zinnen niet op het huis van een ander, en evenmin op zijn vrouw, op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, of wat hem ook maar toebehoort.” [Ex.20:17]

Wanneer je van Mij bent zegt de HERE, dan begeer je niet iets van je naaste, dan vertrouw je op Mij, want ik zal vanuit Mijn genade, je geven wat je nodig hebt. Wees ook genadig t.o.v. je naaste en respecteer zijn bezittingen.

Staan genade en wet in het Oude Testament tegenover elkaar? Ik kan deze tegenstelling er niet in ontdekken! In het Nieuwe Testament komen we een uitdrukking tegen die suggereert dat wet en genade wel tegenover elkaar staan, namelijk het 'onder de wet zijn'. Volgens Strong is 'onder' de Nederlandse vertaling van het Griekse 'hupo' [S.5259]. Het woordje 'hupo' wordt hier in negatieve zin gebruikt, in de zin van ondergeschikt zijn, onderdrukt worden. De SV geeft dit heel goed weer: *"Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal **onder** de macht van geene mij laten brengen."* [1Kor.6:12]

Ook in 1 Timotheus 6:1 komen we het woord 'hupo' tegen. *"Wie het slavenjuk **draagt**, moet zijn meester hoogachten, zodat Gods naam en de leer niet worden bespot."* Letterlijk: *"Wie zijn **onder** (het) juk slaven."* Het gebruik van 'hupo' is ook heel duidelijk in 1 Korintiërs 15:25 *"Want hij moet koning zijn totdat 'God alle vijanden aan zijn voeten heeft gelegd'."* Letterlijk: *"**onder** de voeten van Hem."* Tenslotte lezen we in Galaten 3:10 *"Maar iedereen die op de wet vertrouwt is vervloekt (letterlijk: zijn **onder** de vloek), want er staat geschreven: 'Vervloekt is eenieder die niet alles doet wat het boek van de wet bepaalt.'"*

We ontdekken dus dat het Griekse woordje 'hupo' onderdrukking of onderwerping aanduidt. Wat is er gebeurd? De mens heeft steeds weer de neiging om het goede van God te perverteren, slecht te maken. Gods goede wetten werden door mensenhanden geperverteerd tot een verslavend systeem van werkheiligheid, allerlei geboden werden toegevoegd en de wet werd tot een knellend juk, terwijl het als een liefdevolle onderwijzing (=Torah) bedoeld was. De mens werd ondergeschikt gemaakt aan de wet, onderworpen aan de wet, terwijl de wet er is voor de mens, als genademiddel! Leert zowel het Nieuwe Testament als het Oude Testament ons niet dat de wet geen zware last is?

Deuteronomium 30:11 *"De geboden die ik u vandaag heb gegeven, zijn niet te zwaar voor u en liggen niet buiten uw bereik. 12 Ze zijn niet in de hemel, dus u hoeft niet te zeggen: "Wie stijgt voor ons op naar de hemel om ze daar te halen en ze ons bekend te maken, zodat wij ernaar kunnen handelen?" 13 Ook zijn ze niet aan de overkant van de zee, dus u hoeft niet te zeggen: "Wie steekt de zee voor ons over om ze daar te halen en ze ons bekend te maken, zodat wij ernaar kunnen handelen?" 14 Nee, die geboden zijn heel dichtbij, u kunt ze in u opnemen en ze u eigen maken; u kunt ze volbrengen."*

1 Johannes 5:3 "Want God liefhebben houdt in dat we ons aan zijn geboden houden. Zijn geboden zijn geen zware last."

1 Johannes 5:3
"Want God liefhebben
houdt in dat we ons
aan zijn geboden houden.
Zijn geboden zijn
geen zware last."

Jesjoea ageert hier regelmatig tegen. Als een leraar van de wet brengt Hij de wet terug tot Gods oorspronkelijke bedoeling. Hij spreekt er niet alleen veelvuldig over. Hij leeft de wet. En in zijn leven vanuit de wet, vervult Hij de wet,

d.w.z. brengt Hij de wet tot volheid, zoals je de handschoen vult met je hand; Hij toont de wet zoals de Vader hem bedoeld heeft. Het vervullen van de wet heeft veel mensen op een dwaalspoor gebracht. Ze denken bij vervullen aan liquideren, uitschakelen. En wat je liquideert moet wel slecht zijn toch!

Romeinen 13:8 geeft ons de sleutel: *"wie de ander liefheeft, heeft de gehele wet vervuld."* Volgemaakt, uitgevoerd zoals bedoeld, niet afgeschaft dus! Liefde is de basis van de wet. Lees hierover Deuteronomium 6:4 *"Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige! 5 Heb daarom de HEER, uw God, lief met hart en ziel en met inzet van al uw krachten.* Doe je dit, dan kun je niet anders dan de wet gehoorzamen, omdat de wet een uitwerking is van het liefdegebod!

Nog een sleutel tot een beter verstaan van de wet vindt ik in: Galaten 5:18 *"Maar wanneer u door de Geest geleid wordt, bent u niet onderworpen aan de wet."* Over welke Geest gaat het hier? De Geest van de Messias! Ja, die Geest, waardoor Hij zei: *"Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen."*[Matth.5:17] En dan gaat Jesjoea verder met de woorden: *"18 Ik verzeker jullie: zolang de hemel en de aarde bestaan, blijft elke jota, elke tittel in de wet van kracht, totdat alles gebeurd zal zijn. 19 Wie dus ook maar een van de kleinste van deze geboden afschaft en aan anderen leert datzelfde te doen, zal als de kleinste worden beschouwd in het koninkrijk van de hemel. Maar wie ze onderhoudt en dat aan anderen leert, zal in het koninkrijk van de hemel in hoog aanzien staan. 20 Want ik zeg jullie: als jullie gerechtigheid niet groter is dan die van de schriftgeleerden en de farizeeën, zullen jullie zeker het koninkrijk van de hemel niet binnengaan."*

Wie gaf de wet eigenlijk? Gods Zoon, zijn rechterhand, de arm van de Allerhoogste, de uitvoerder van zijn plannen gaf die wet. En hoe dient een wet gehouden te worden? In de geest van de wetgever. Dus in de Geest van de Zoon. Wanneer Paulus het heeft over 'binnen het kader van de wet zijn' dan gebruikt hij de uitdrukking 'en nomo' (in wet) en 'ennomos' (ingewet).

Romeinen 2:12 "Allen die gezondigd hebben zonder de wet te kennen, zullen ook zonder de wet verloren gaan; en allen die gezondigd hebben **terwijl ze de wet wel kennen** [en nomoi - in de wet zijn], zullen door de wet worden veroordeeld."

Romeinen 3:19 "Wij weten dat de wet in alles wat hij zegt alleen tot degenen spreekt die **aan de wet zijn onderworpen** [en toi nomoi – in de wet zijn]."

Daarentegen wordt de uitdrukking 'hupo nomo' 'onder de wet' altijd in de negatieve betekenis gebruikt van onderdrukking, gevangenschap en slavernij. In onderwerping aan een systeem dat resulteert, uit het misbruik van de Torah, in werkheiligheid.

Zowel wet als genade kunnen geperverteerd worden door werkheiligheid. Men meent een plaatsje in de hemel te kunnen forceren door het gehoorzamen van regels: Geen drank, geen bioscoop, seksuele onthouding, kijk eens hoe flink ik ben, zeg dagelijks je rozenkrans (Katholieken), lees je bijbel iedere dag (Protestanten), spreekt iedere dag in tongen (Pinkstergelovigen). We kunnen het meest goede zelfs perverteren tot werkheiligheid.

Het is Gods bedoeling niet dat wij bezwijken onder het zware juk van een door mensen opgestelde wet. Het is Gods bedoeling dat wij leven door zijn wet! De spreukendichter liegt niet wanneer hij zegt in Spreuken 19:16: "Wie de geboden naleeft, behoudt zijn leven, wie de weg van de HEER veracht, zal sterven." Jesjoea zegt hetzelfde tegen de rijke jongeling. De jonge man vraagt in Mattheüs 19:16: "Meester, wat voor goed moet ik doen om het eeuwige leven te verwerven?" Jesjoea antwoordt dan naar de geest van de wet: "Als je het leven wilt binnengaan, houd je dan aan zijn geboden."

Kortom we moeten 'in de wet zijn', dat is hetzelfde als in Christus zijn, bekleed zijn met

Hem, omdat de wet door hemzelf gegeven is en omdat Hij de wetgever is en dus ook de leraar van de wet en omdat Hij zichzelf opgeofferd heeft voor het schuldig staan van de mens tegenover Gods wet.

Timotheüs wordt gewaarschuwd voor bepaalde leraars van de wet (1 Timotheüs 1:7) en wat doen we? We vatten dit op als een algemene waarschuwing tegen leraars der wet. Maar wat staat er?

5 Het doel van je opdracht [paraggelias - vermaning] is de liefde die voortkomt uit een rein hart, een zuiver geweten en een oprecht geloof. (echte oudtestamentische waarheden!) En dan komt het: 6 Sommigen hebben zich daarvan afgewend en zijn vervallen tot

Mattheüs 19:16
"Als je het leven wilt binnengaan, houd je dan aan zijn geboden."

zinloos gepraat. 7 Zij willen de wet van God onderwijzen, maar weten niet wat ze zeggen en begrijpen niets van wat ze zo stellig beweren.

Vers 8 geeft dan helemaal het verlossende woord:

“Wij daarentegen weten dat de wet goed is als hij op de juiste wijze gebruikt wordt. 9 We weten ook dat de wet er niet is voor de rechtvaardige, maar voor wie zich aan wet of gezag niet stoort, voor goddelozen en zondaars, die alles wat heilig is verachten en ontwijden, die hun eigen vader of moeder doden, voor moordenaars, 10 ontuchtplegers, knapenschenders, slavenhandelaars, leugenaars en plegers van meened. De wet is er voor alles wat indruist tegen de heilzame leer, 11 die in overeenstemming is met het evangelie dat mij is toevertrouwd, het evangelie over de majesteit van de gelukzalige God. 12 Ik dank Christus Jezus, onze Heer, dat hij mij kracht gegeven heeft en het mij heeft toevertrouwd hem te dienen,”

1 Timotheüs 1:8
“Wij daarentegen weten dat de wet goed is als hij op de juiste wijze gebruikt wordt.”

En ja hoor, meteen gaan we weer aan de haal met de zinsnede: “9 We weten ook dat de wet (de Torah) er niet is voor de rechtvaardige” Zie je wel de wet is afgeschaft! Maar dat staat er niet. We moeten het Nieuwe Testament lezen met de bril van het Oude Testament, anders begrijpen we er niets van en maken we onvoorstelbaar grote blunders. In Psalm 37:30 en 31 lezen we: “30 De mond van de rechtvaardige spreekt wijsheid, zijn tong spreekt gerechtigheid, 31 hij draagt de wet van God in zijn hart en zijn voeten struikelen niet.”

Wanneer we het woord zien als een zwaard (Epheze 6:17) dan is de Torah, dan is de wet, in zijn aanvallende kracht, gericht tegen de zondaar, en in die zin is de wet niet gesteld voor, of tegen de rechtvaardige!

In Romeinen 6:14 wordt heel duidelijk gesteld: “De zonde mag niet langer over u heersen, want u staat niet onder de wet, maar leeft onder de genade.” Wat wordt hier bedoeld? Wordt hier de wet dan toch tegenover de genade gesteld? Nee, het gaat hier om het onder de wet [hupo nomos] zijn als perversie van het in de wet [en nomoi] zijn. En

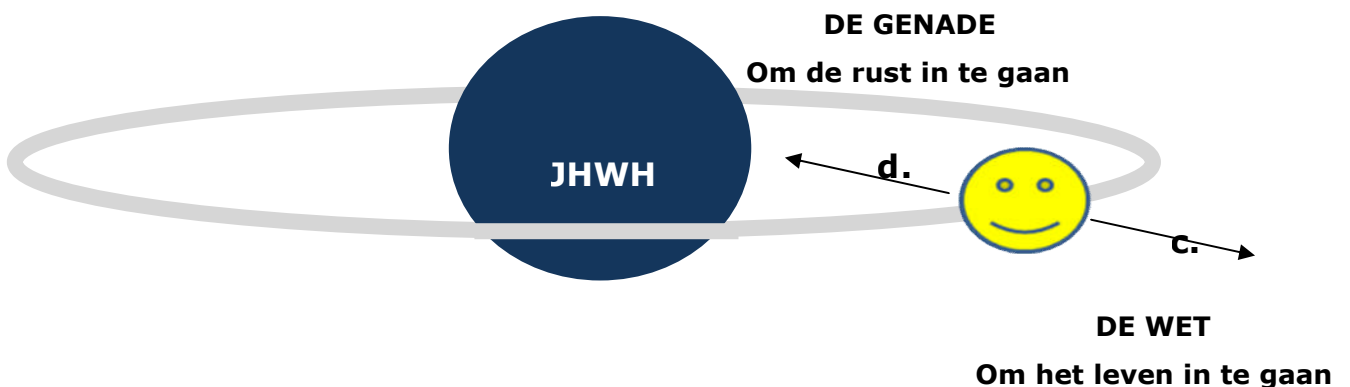
deze negatieve interpretatie, dit onder de wet zijn, is in tegenstelling tot de genade. Het in de wet zijn is in overeenstemming met de genade, genade en wet vullen elkaar aan. Veel Joden beschouwen overigens de wet helemaal niet als een last, maar als een vreugde. Simchat Torah is het feest van de vreugde der wet. In de Misjna⁶ wijst het juk van de

Johannes 14:15
Jesjoea: “Als je mij lieft, houd je dan aan mijn geboden.”

⁶ De **Misjna** omvat de zogeheten mondelinge Torah tezamen met allerlei commentaren daarop.

wet op het accepteren van Gods recht om ons leven te besturen. Het juk van Jesjoea is echter Gods Juk! En Jesjoea stelt in Johannes 14:15 *“Als je mij liefhebt, houd je dan aan mijn geboden.”* En Jesjoea’s geboden zijn Gods geboden! ‘t Is: zo Vader, zo Zoon. Reken maar niet dat de Zoon de geboden van zijn Vader eventjes buiten werking stelde; dit zou overigens een wetteloze van hem gemaakt hebben. Tegen bepaalde Farizeeën zegt Jesjoea in Mattheüs 15:6 *“Zo ontkracht u het woord van God uit eerbied voor uw eigen traditie. 7 Huichelaars, wat is Jesaja’s profetie toch toepasselijk op u: 8 “Dit volk eert mij met de lippen, maar hun hart is ver van mij; 9 tevergeefs vereren ze mij, want ze onderwijzen hun eigen leer, voorschriften van mensen.”* Deze eigen leer is het andere juk waar Handelingen 15:10 over gaat, een juk dat noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen. Dit is het juk van werkheiligheid. Jesjoea’s juk is heel anders. Hij zegt daar zelf het volgende over in Mattheüs 11:28 *“Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven. 29 Neem mijn juk op je en leer van mij, want ik ben zachtmoedig en nederig van hart. Dan zullen jullie werkelijk rust vinden, 30 want mijn juk is zacht en mijn last is licht.”*

Wet en genade zijn uitingen van dezelfde God. Ze schijnen tegenstrijdig, maar zijn aanvullend, beide dienen tot behoud van de mens; brengen hem in balans. Enerzijds is daar de genade, die verlossende liefhebbende houding van de Allerhoogste en anderzijds de Wet (Torah – onderwijs) die aangeeft: ga maar, durf maar, je kunt het leven aan met mijn onderwijs in je rugzak.

Adonai onderwijst ons ten leven. Wanneer wij zondigen hebben wij volgens 1 Johannes 2:1 een voorspraak bij de Vader. Letterlijk staat er in het Grieks dat wij een parakleton bij de vader hebben. Een parakleton is een advocaat, een erbij geroepene, een pleitbezorger. Dat is hij die onder ons woonde, die de praktijk van het leven meemaakte als tzadik, als rechtvaardige. Hij droeg de schuld van de mens en geeft ons de genadevolle mogelijkheid van een nieuw begin, met de bedoeling dat we leren aan zijn Torah en het leven daarmee aandurven. Het *'zondig niet meer'* klinkt dan ook regelmatig na genadevolle vergeving (Joh.5:14 en Joh.8:11). Genade heeft Torah nodig en Torah heeft genade

nodig. Door de juiste balans tussen genade en Torah durft de mens het leven aan en blijft zo in de nabijheid van zijn Schepper.